

BYGG- OCH MILJÖFÖRVALTNINGEN

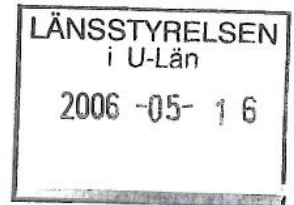
BESLUT

1 (8)

2006-04-12

Dnr 2001.748

Enligt sändlista

Bildandet av naturminnet Kalkbacken, i Sala kommun
(4 bilagor)

Uppgifter om naturminnet

Namn: Kalkbacken

Objektnummer: XX

Kommun: Sala

Lägesbeskrivning: ca 1 km norr om Sala stad intill kalk-
Industriområdet.

Gränser: Se karta, bilaga 1

Fastigheter: Stadsskogen 2:7

Markägare: Björka Mineral AB

Area: 1 ha

Naturvårdsförvaltare: Sala kommun

Kommunens beslut enligt 7 kap 10 § miljöbalken

Kommunen förklarar med stöd av 7 kap 10 § miljöbalken
(1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1,
som naturminne.

SALA KOMMUN	Postadress Postgiro	Besöksadress	Telefon	Telefax
Org.nr 39 10-2 19-21 20 00-2098	Box 304 733 25 SALA	Stadshuset Stora Torget	0224-550 00 Vx	0224-174 15 12

För att tillgodose syftet med naturminnet beslutar Sala kommun med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturminne.

Förvaltare för naturminnet skall vara Sala kommun.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om de överklagas.

Beskrivning av området

Urbergskalkhällen som är blottad genom avtäckning är den enda återstående delen av ett kalkbrott (dagbrott) som är beläget mellan Centralschaktet och det stora kalkbrottet på Kalkberget. Alla tre brotten har drivits som dagbrott med sammanbindande orter. Det här kalkbrottet öppnades under 1900-talets första hälft och återfinns på kartor från 1963 (ekonomisk) med flera kartor från mitten av 1900 talet. Numera är hela den öppna delen av kalkbrottet återfyllt och vegetationen börjar att åter etablera sig.

I området påbörjades kalkbrytning redan under 1800 talet. Ett stort antal dagbrott kom att öppnas under perioden fram till 1960 talet när brytningarna var avslutade. Flera av kalkbrotten har sedan dess fyllts igen. Genom brytområdet drogs tidigt Gysingebanan som idag ligger kvar utan räls. Ett industriområde norr om de tre schakten kom även att etableras för att ta hand om och vidareförädla kalken.

Området kring Kalkberget var vid tiden för öppnandet av dagbrotten ett småbrutet kulturlandskap med större och mindre åkerholmar och skogsbackar omedelbart söder om stadsskogen. Alla åkerholmarna står under påverkan av kalken, vilket gör att vegetationen är synnerligen frodig. Tallen dominerar i trädskiktet med inslag av ädellöv som lönn och alm samt oxel. Sälg förekommer ganska vanligt i kanterna. Buskskiktet domineras av try, måbär och olvon medan vegetationstyperna är mer mosaikartade med inslag av örtrika torrängstyper kring de öppna hållarna, övergående i bredbladiga grästyper och högörtstyper i mosaik. Orkidéer är ställvis ganska vanligt förekommande och domineras av Tvåblad, Brudsporre och Grönkulla.

Närområdet kring hällen utgjordes innan brytningen av dels den NÖ delen av Kalkberget med en mindre åkerholme och insprängda små åkertegar. Gruvbrytningen i Kalkberget skapade efterhand ett gruvlandskap med en hel del utfyllningar med varp och olika schaktningar som behövdes för verksamheten. Kvar finns idag endast små fragment av jordbruksepoken i hällens närområde. Detta går att avläsa i form av delar av tegar, diken och odlingsrösen. Men även i form av ett par överlevande förvildade äppelträd.

Hela området håller nu på att återbeskogas och i dag växer här ett blandskogsbestånd över minnena från odlingstiden och den senare gruvbrytningstiden.

Ärendets beredning

Områdets naturvärden har under en lång tid uppmärksammats av geologer världen över.

På gammal åkermark NV om hällen lagras kalksten i mellanlager för senare användning. Stentippningen utgör ett hot mot den öppna hällen om tippningen tillåts fortsätta över hällen. Värdet av en slätlipad häll med så tydligt exponerade bildningar, kan lätt förstöras till exempel genom verksamhet av geologiska samlare, varför ett skydd är motiverat.

Samråd har under hand skett med Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), samt med Länsstyrelsens kultur- samt miljöenhet.

Markägaren informerades om områdets naturvärden den 17.1 2003.

Ägaren och innehavare av särskild rätt till marken, Björka Mineral AB, liksom Länsstyrelsen har tagit del av ett slutligt förslag till beslut. *Någon erinran mot förslaget har inte kommit in. Övriga framförda synpunkter har tagits i beaktande i den fortsatta handläggningen och arbetats in i förslaget till beslut.*

Grund för beslutet

Skälet för att området skyddas som naturminne är att det är av ett angeläget allmänt intresse att geologiska bildningar som denna, med ett ur nordiskt perspektiv intressant förekomst av proterozoiska stromatoliter som här är exponerat genom avtäckning kan bevaras och visas upp.

Sala kommun finner att ett inrättande av naturminnet är förenligt med 3 och 4 kap miljöbalken och att den för Sala kommun

gällande översiktsplanen inte utgör något hinder för inrättandet av naturminnet.

Vid avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken har Sala kommun funnit att föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet skall uppnås. Området skall därför skyddas som naturminne.

Ändamålet med förordnandet

Syftet med naturminnet är att bevara hällens höga geologiska värden samt att för framtiden säkra ett närområde intill hällen som fortfarande inte är avtäckt och därmed inte är utsatt för slitage och direktpåverkan genom frostsprängning.

Vidare anser Sala kommun att naturminnet på ett pedagogiskt vis kan bidra till att öka kännedomen om den Skandinaviska halvöns tidiga utvecklingshistoria. Såväl på ett vetenskapligt plan som i skolornas undervisning.

Föreskrifter för naturminnet

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet för markägare och innehavare av särskild rätt till marken att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar hällens utseende om inte synnerliga skäl från markägaren föreligger
2. gräva, spränga, schakta, borra om inte borrhölen är undersöknings borrhölen. Undersöknings borrhölen skall utföras så att så lite som möjligt av området skadas. Borrhölen sker i samråd med kommunen. Utfylla, tippa eller anordna upplag
3. bortföra bergart eller mineral
4. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande och döda träd utöver vad skötselplanen anger

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång

Fastighetsinnehavare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturminnet.

1. Utmärkning av naturminnets gränser i terrängen
2. Utplacering av informationstavla, bilaga 1
3. Anordnande av enklare led in till naturminnet
4. Anvisning för parkering
5. Utförande av andra åtgärder enligt skötselplanen, bilaga 3

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom naturminnet

Det är förbjudet att:

1. bortföra bergart eller mineral
2. göra upp eld
3. anbringa tavla, skylt eller affisch
4. cykla eller rida
5. fälla eller på annat sätt skada, levande eller döda träd och buskar
6. avsiktligt repa, rista eller på annat vis skada ytan på hällen

Föreskrifterna C1 – 4 gäller även markägare och innehavare av särskild rätt.

Sala kommun kan för vetenskapligt ändamål medge undantag från ovannämnda föreskrifter.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för naturminnets skötsel enligt fastställd skötselplan, ej heller för vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om geologiska formationer. För sådana vetenskapliga undersökningar krävs dock Sala kommuns godkännande.

Sala kommun erinrar om att föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om de överklagas.

Vid avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken har Sala kommun funnit att föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet ska uppnås. Området ska därför skyddas som naturminne. Markägare och nyttjare av särskild rätt är berättigade till ersättning för ingreppet enligt 31 kap. 4 § 1 st. 2p.

Beslut om upphävande/omprövning av områdesskyddet samt revidering av skötselplan kan ske om särskilda skäl åberopas av markägare eller Sala kommun.

Ärendets slutliga handläggning

Beslut i detta ärende har fattats i bygg och miljönämnden samt slutligen i kommunstyrelsen.

I den slutliga handläggningen deltog även Kjell Eklund kommunekolog, föredragande, samt Virve Svedlund kommunjurist.

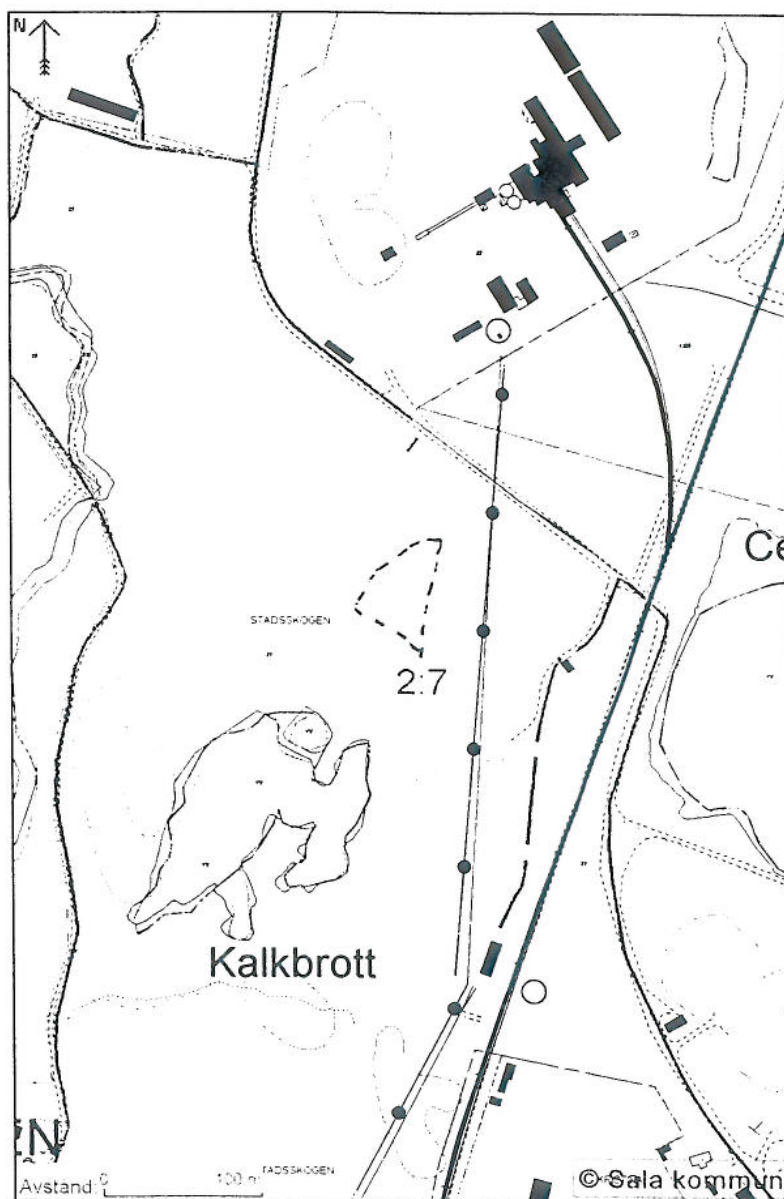
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, enligt bilaga 4

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Geografiska och administrativa data
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar

Dnr. 2001.748
Bilaga 1

----- Gräns för område beslutet av

Bil. 30:1

Dnr. 2001.748
Bilaga 1

Plats för
informationstavla

STADSSKOGEN

SS

**

**

STADSSKOGEN

2:7

SS

Skala 1:1000

Skötselplan

1 Disposition och skötsel av mark

1.1 Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att uppnå och upprätthålla ändamålet med naturminnet i enlighet med beslutet för naturminnet. En plan för de skogbärande delarnas skötsel upprättas i samarbete mellan kommunen och markägaren vilka även samarbetar i den framtida skötseln av området.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Delområde 1.

Hällen med stromatoliter.

Den öppna hällen bibehålls öppen genom naturligt slitage av besökare. De delar av hällen som ändå blir överväxt med mossor och/eller gräs och örter, rensas rena genom återkommande underhåll vid behov eller vart femte år. Vedartade växter som etablerar sig i sprickor eller i hällens kanter avlägsnas samtidigt. Vattensamlingar hålls rena från skräp.

Delområde 2.

Referensområdet.

Medelålders blandskogsområde som är etablerad på före detta åkermark och naturmark. Beståndet underhålls genom gallring. Lövträd gynnas och särskilt skall sälg, rönn och bärande buskar gynnas. De två förvildade äppelträden friställs. Slutresultatet bör bli en lövdominerad blandskog med ett örtrikt fältskick intill hällen.

2. Anordningar för besökare

Det övergripande målet för friluftslivet är att området skall nyttjas för studier samt till forskning.

Information om vad allmänheten har att iaktta inom naturminnet, lämnas på informationsskylt, som placeras enligt karta, bilaga 1. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

3. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

3.1 Ekonomisk utredning

Åtgärd kostnad (kr)	Engångs- kostnad (kr)	Årlig
Utmärkning	3 000	
Information	15 000	
Underhåll		1 000

3.2 Finansiering

Kostnaderna för naturvårdsförvaltningen svaras för av kommunen.

Bil. 3D.1

Dnr. 2001.748
Bilaga 3

Skötselområden

STADSSKOGEN

00

**
**

**
**

STADSSKOGEN

2:7

1

2

Skala 1:1000